

Kitab Yoèl lan Gréja Advent Dina Kapitu Laodikia – Nomer Rong Puluh Telu

Jeff Pippenger

2026-01-04

Nomer Rong Puluh Tiga

Ing artikel kaping rong puluh loro aku nulis, “Banjur ing pasal sewelas, silsilah umat pilihan dipratandhani déning sepuluh jeneng wiwit saka Sem nganti Abram. Pasal sewelas iku crita menara Babel, nanging uga silsilah umat pilihan, kaya sing dipratandhani déning Abraham. Pasal sewelas nglairaké pangandikan bab sawijining umat pilihan kang bakal lumebu ing prejanjian rangkep telu karo Gusti Allah. Langkah katelu lan kang pungkasan yaiku kurbaning Ishak ing pasal rong puluh loro. Pasal ‘sewelas’ iku wiwitan alfa lan pasal ‘rong puluh loro’ iku pungkasan omega. Iman kang dibutuhaké kanggo ngrungokaké swarané Gusti Allah ana ing tegesé jeneng-jeneng, ora béda karo iman kang dibutuhaké kanggo ngrungokaké swarané ana ing panomeraning Pangandikané.”

Bab sewelas ngaturake prejanjiané Kain lan prejanjiané Habel. Sajroning taun-taun kepungkur, kita wis bola-bali nedahaké yèn ciri-ciri kenabian saka menara Babel nggambaraké sawijining prejanjian palsu. Sawisé banjir, ana owah-owahan jaman piwulang saka ibadah ana ing gapurané Éden sadurungé banjir, lan sawisé banjir, ibadah kudu dilakoni ana ing mesbèh. Mesbèh iku nduwèni sarat-sarat tartamtu miturut Kitab Suci. Mesbèh iku kudu diadegaké saka watu alamiah, tanpa ana pangrabas utawa pahat tangan manungsa tumrap watu iku. Mesbèh iku kudu awujud watu numpuk ing dhuwuré watu, tanpa adonan semèn.

Tujuan menara iku yaiku supaya para pengikuté Nimrod gawé jeneng kanggo awaké dhéwé, kang nglambangaké watak. Ing menara iku kita nyumurupi manungsa nyoba nylametaké awaké dhéwé, lan ngluhuraké awaké dhéwé minangka para allahing swarga. Menara iku minangka pralambang sawijining gréja sing nganggep yèn bisa nylametaké awaké dhéwé, lan nganggep yèn gréja iku kudu diluhuraké, kaya déné sepuluh raja nindakaké ing Psalm 83, nalika padha ngluhuraké sirah kapausan ing pakempalan duraka ing ramalan Kitab Suci, kang kelakon ing wektu hukum Minggu.

Kidung utawa Mazmuré Asaf. Dhuh Allah, sampun meneng; sampun ngasta katentreman Panjenengan, lan sampun meneng waé, dhuh Allah. Amarga lah, para satru Paduka padha gawe kagaduhan, lan wong-wong kang sengit marang Paduka padha ngunggahaké sirah. Jabur 83:1, 2.

Jagad nembé waé katumpes déning banjiré Nuh, lan sebabipun Gusti Allah nandhai pungkasaning mangsa sih-rahmat tumrap jagad sadurungé banjir iku yaiku amarga pikirane manungsa saya dadi ala tanpa pedhot. Kitab Suci ngandharaké bab kauningan manéka warna cara, salah sijiné yaiku ndeleng “mripat marang mripat.” Apa wong loro bisa lumaku

bebarengan, kajaba manawa padha sarujuk?

Saiki aku nyuwun tenan marang kowe, para sadulur, marga saka asmane Gusti kita Yesus Kristus, supaya kowe kabèh ngucapaké prakara kang padha, lan aja ana pasulayan ana ing antaramu; nanging supaya kowe kasampurnakaké dadi siji sajroning pikiran kang padha lan sajroning pangrasa kang padha. 1 Korinta 1:10.

Nalika Gusti Allah mbingungaké basa ana ing paukuman tumrap karajané Nimrod, prakara iku negesaké yèn sadurungé pambingungan mau, wong-wong kabèh padha ana ing kasawijèn, lan mulané wataké kabèh padha siji; lan watak iku yaiku sawijining agami kang dhasaré pakaryan manungsa—béda karo wong-wong ing bab kang padha iku uga sing dilambangaké déning Abraham. Sem ana minangka jiwa kang setya ing jamané Nimrod. Para sejarawan nuding Sem minangka wong sing matèni Nimrod, sang pambrontak gagah prakosa ana ing ngarsané Pangéran. Inti prakara iki tetep jejeg tanpa gagasan para sejarawan mau, awit Sem iku wong prejanjian, kang nglacak getihé marang Nuh, wong prejanjian, kang nglacak getihé bali marang Set, wong prejanjian liyané, kang mlebu ing sajarah prejanjian kanggo nggantèni saduluré, Habel, kang uga wong prejanjian lan turunan langsung saka Adam.

Purwaning Dumadi bab sewelas iku minangka pasulayan agung antarané Kristus lan Sétan, ing konteks prajanjianing urip lan prajanjianing pati. Nimrod nggambarake pamburu gedhé ana ing ngarsané Pangéran, awit dhèwèké nggambarake sawijining gréja kang nduwèni akèh penganut. Abram, lumantar Sem, nggambarake sawijining gréja kang mung nduwèni sathithik penganut. Sem iku wonging prajanjian nalika Nimrod lagi yasa menarané, nanging loro prajanjian ing bab sewelas iku ora digambarake déning Sem lan Nimrod, nanging déning Nimrod lan Abraham. Paulus kanthi cetha netepake paugeran kenabian iki.

Awit Melkisedek iki, ratu ing Salem, imamé Allah Kang Mahaluhur, kang nemoni Abraham nalika bali saka nyembelèh para ratu, lan mberkahi panjenengané; marang dhèwèké uga Abraham maringi saprasapuluh saka sakehing barang; miturut tegesing jenengé dhisik iku Ratu Kaadilan, lan sawisé iku uga Ratu Salem, yaiku, Ratu Katentreman; tanpa bapa, tanpa ibu, tanpa silsilah, ora nduwèni wiwitaning dina, lan uga pungkasaning urip; nanging kapadhakaké karo Putraning Allah; tetep dadi imam ing salawas-lawasé. Saiki padha gatèkna sepira agungé wong iki, kang malah ditetepi déning patriark Abraham saprasapuluh saka barang rampasan.

Lan satemen-temene, para kang kalebu turune Lewi, kang nampani kalenggahan imam, padha duwe pepakon supaya nampa prasepuluhan saka bangsa iku miturut Toret, yaiku saka para sadulure dhewe, sanadyan padha metu saka pinggange Abraham:

Nanging dheweke kang asal-turuné ora kacacah saka antarané wong-wong mau nampani prasepuluhan saka Abraham, lan mberkahi wong kang nduwèni janji-janji iku. Lan tanpa bantahan apa waé, kang luwih asor iku diberkahi déning kang luwih luhur. Lan ing kéné wong-wong kang bakal mati nampani prasepuluhan; nanging ing kana dheweke nampani iku, yaiku Panjenengané kang kasaksènaké yèn Panjenengané urip. Lan, manawa aku kena ngucap mangkono, Lèwi uga, kang nampani prasepuluhan, wis mbayar

prasepuluhan ana ing Abraham. Awit nalika Melkisedèk nepaki Abraham, Lèwi isih ana ing sajroning lambungé bapaké. Ibrani 7:1–10.

Ana akèh banget bebener saiki ing bab Melkizedek, nanging aku mung nandhesaké yèn Paulus kanthi langsung mulang yèn ciri-ciri kenabian para wong prajanjian—lan kanthi iku sing dakmaksud yaiku para priya lan wanita ing paseksèn sing kaparingaké ilham, kang paseksèn Kitab Suciné nandhai sawijining tenger dalam ing garis kenabian prajanjiané Allah karo manungsa. Paulus mulang yèn Melkizedek, sing urip sadurungé imamat Lewi ditetepaké ing Sinai, lan mulané luwih saka patang atus taun sadurungé ana imamat Lewi, wis nampa prasepuluhan saka Lewi. Supaya bisa kalebu ing imamat Lewi, wong kudu dadi wong Lewi sing bisa mbuktèkaké turun getihé saka Lewi. Melkizedek ora bisa nduduhaké yèn turuné asal saka garis Lewi, amarga nalika semana Lewi durung lair.

Garis ramalan kang nggambarake prajanjianipun Gusti Allah kaliyan Adam lan Hawa satemene punika kalih prajanjian. Inggang kapisan punika prajanjian gesang kanthi satunggaling pacoban inggang prasaja. Sasampunipun tiba ing dosa lan pacoban inggang gagal punika, prajanjian salajengipun nyakup getihing cempe supados maringi sandhangan. Salajengipun wonten prajanjianipun Gusti Allah kaliyan manungsa, inggang dipunlambangaken déning pelangi, Nuh, lan pangibadah misbyah. Salajengipun wonten Purwaning Dumadi sewelas, ing pundi prajanjianipun Gusti Allah kaliyan satunggaling umat pilihan, inggang badhé dipunsebat Ibrani, wiwit katetepaken. Ing saben cariyos punika, para tokoh Alkitab punika priya-priya utawi wanita-wanita prajanjian.

Ing Purwaning Dumadi pasal sewelas, wiwitaning prajanjianing urip kaliyan umat pilihan dipratelakaké, lan dipratelakaké iku pas ing papan Nimrod netepaké prajanjianing pati, kaya kang dipralambangaké déning bata lan adonan semèn, kang dadi palsuning watu alam kang ora dipahat lan tanpa semèn kaya kang dipralambangaké déning mesbèh. Sister White maringi katrangan dhateng kita bilih mesbèh punika nglambangaké Kristus, mila agama Nimrod, inggang minangka agama palsu, punika nggambaraké Kristus palsu.

Lan padha calathu siji marang sijiné, “Ayo, padha gawé bata lan padha obong nganti mateng temenan.” Lan bata iku padha dadi ganti watu kanggo wong-wong mau, lan ter padha dadi ganti spesi. Purwaning Dumadi 11:3.

Lan manawa sira arep damel mezbah watu kanggo Aku, aja sira yasa iku saka watu tataan; amarga manawa sira ngunggahake pirantimu marang iku, sira wus najisake iku. Exodus 20:25.

“Kita ana ing bebaya nyampuraké kang suci lan kang lumrah. Geni suci saka Gusti Allah iku kudu digunakaké ana ing upaya kita. Misbyah kang sejati iku Kristus; geni kang sejati iku Roh Suci. Iki kang dadi ilham kita. Mung manawa Roh Suci mimpin lan nuntun sawijining wong, wong iku dadi penaséhat kang aman. Manawa kita nyingkir saka Gusti Allah lan saka para pilihané Panjenengané kanggo nyuwun pitutur ana ing misbyah-misbyah asing, kita bakal dijawab miturut pakaryan kita.” Selected Messages, buku 3, 300.

Ing antarané kayektèn-kayektèn liyané, salah siji piwulang sing dipetik kanthi profètis saka Purwaning Dumadi bab sewelas yaiku manawa bab iku makili wiwitaning sawijining garis profètis. Banjiré Nuh nandhani sawijining pamisahan profètis. Nalika Nuh metu saka pethi, ana cara pangibadah kang anyar, lan cara pangibadah iku tansah ngasilaké rong golongan wong sing padha ngabekti, kaya dene katetepaké ing sajarahé Kain lan Habel. Purwaning Dumadi bab sewelas iku sawijining jagad anyar, kanthi sajarah wiwitan kang dadi crita dhasar tumrap sajarah pungkasan, nalika umat prajanjiané Gusti Allah ing dina-dina pungkasan nimbali para buruh jam kaping sewelas metu saka Babil nalika krisis angger-angger Minggu. Nimrod iku manungsa dosa sajroning krisis angger-angger Minggu, lan Sem, yaiku Abraham, iku manungsa Allah ing krisis kang padha iku uga. Panyebaran lan kacampuran basa-basa ing Purwaning Dumadi bab sewelas wiwit ora suwé sawisé Nuh metu saka pethi. Tema saka bab sewelas yaiku loro prajanjian, lan crita iku tekan rampungané nalika langkah katelu saka prajanjian Abraham katetepaké ana ing bab rong puluh loro.

Bab sewelas iku sajarah alfa saka garis Abraham kang tumeka marang sajarah omega ing bab rong puluh loro. Crita wiwitan babagan Babelé Nimrod lan crita pungkasan babagan kurbané Ishak, loro-loroné makili paukuman pungkasan marang manungsa. Garis iku diwiwiti ing menarané Nimrod, lan ngluwihi nganti marang kurbané Ishak, lan garis iku pungkasané ngancik ing rong kurban kang kosok balèn. Kurbané Nimrod nampa paukuman eksekutif saka Gusti Allah, lan paukumané Abraham nampa berkah saka Gusti Allah. Nimrod iku alfa saka bab sewelas lan Abraham iku omega saka bab rong puluh loro. Omega iku tansah luwih gedhé, paling ora kaping rong puluh loro miturut abjad Ibrani, lan kakuwatan kang katuduhaké ing ngacoaké basa-basa lan nyebar bangsa-bangsa menyang mancanegara, adoh kaluwihané déning kakuwataning salib. Menarané Nimrod makili Menara Kembar 9/11 lan kurbané Ishak makili undhang-undhang Minggu.

Garis prajanjian karo umat pilihan diwiwiti nganggo pralambang angka sewelas lan dipungkasi nganggo pralambang angka rong puluh loro. Garis iku rampung ing panutupan mangsa percobaan ing sajarah alfa Nimrod lan uga sajarah omega Abraham. Sajarah Nimrod lan Abraham piyambak dipaparaké ing kitab kapisan ing Kitab Suci, lan dipasang ana ing sajroning konteks nglumpukaké pecahan-pecahan sawisé karusakan Banjir Nuh sing lagi waé kelakon. Ing kitab kapisan ing Kitab Suci, gambaran bab rong prajanjian iku maringi loro seksi sing nyethakaké panutupan mangsa percobaan ing garis wiwit pasal sewelas nganti rong puluh loro.

Sapa kang ora adil, kareben tetep ora adil; lan sapa kang najis, kareben tetep najis; lan sapa kang bener, kareben tetep bener; lan sapa kang suci, kareben tetep suci. Wahyu 22:11.

Nimrod isih tanpa adil lan najis, lan Abraham isih mursid lan suci, kaya kang katandhani ana ing alfa, yaiku Purwaning Dumadi 11–22, lan uga ana ing omega, yaiku Wahyu 22:11. Sadurunge mangsa sih-rahmat katutup, ana dhawuh ing ayat 10 supaya aja nyegel pangandikaning ramalan kitab iki. Sadurunge mangsa sih-rahmat katutup, ana ing ayat sabanjuré banget, bakal ana sawijining ramalan ing Kitab Wahyu kang kudu dibukak segelé.

Rong ayat sawisé ayat sewelas, Kristus maringi kunci kanggo mbukak segel ramalan iku.

Lan Panjenengané ngandika marang aku: “Aja nyegel pangandikaning pamedhar wangsit ing kitab iki, awit wektuné wis cedhak. Wong kang ora adil, kareben tetep ora adil; lan wong kang reged, kareben tetep reged; lan wong kang bener, kareben tetep bener; lan wong kang suci, kareben tetep suci. Lan lah, Aku teka kalawan enggal; lan ganjaran-Ku ana ing Aku, kanggo maringi marang saben wong miturut apa kang wus ditindakaké.”

Aku iki Alfa lan Omega, wiwitan lan wekasan, kang kapisan lan kang pungkasan. Wahyu 22:10-13.

Bab rong puluh loro iku bab omega saka sakabehing Kitab Suci lan dadi kunci kanggo mbukak wangsit ing Kitab Wahyu kang kasêgel, yaiku asas kang déning Kristus diidhèntifikasi ngungkuli sakabèhing liyané ana ing bab kapisan Kitab Wahyu. Bab kapisan iku aksara kapisan saka abjad Ibrani, lan bab rong puluh loro iku kang pungkasan. Ing ayat sanga nganti sewelas bab kapisan, Yohanes ngenalaké awaké dhéwé, lan ngidhèntifikasi Kristus minangka Alfa lan Omega.

Aku, Yokanan, kang uga dadi sadulurmu, lan kanca sekutumu ing kasangsaran, lan ing Kraton sarta kasabarané Gusti Yesus Kristus, ana ing pulo kang aran Patmos, marga saka pangandikaning Allah, lan marga saka paseksiné Gusti Yesus Kristus. Aku kasurupan Roh ing dina Pangéran, lan krungu ana swara banter ana ing wingkingku, kaya swaraning kalasangka, kang ngandika: Aku iki Alfa lan Omega, kang wiwitan lan kang wekasan; lan: Apa kang kokdeleng, tulisen ana ing kitab, lan kirimna marang pasamuwan pitu kang ana ing Asia; marang Efesus, lan marang Smirna, lan marang Pergamus, lan marang Tiatira, lan marang Sardis, lan marang Filadelfia, lan marang Laodikia. Wahyu 1:9-11.

Ing ayat sewelas, Yohanes ana ing Patmos, nanging ing ayat rolas dhèwèké mbalik, lan wiwit saka kono tumuli ana ing papan suci swarga. Mulané, ing ayat 9/11, kita manggihaké paseksené Yohanes, kang negesaké yèn Gusti Yesus iku Alfa lan Omega, sawijining prekawis kang wis ditegesaké déning Gusti Yesus bab Sarirané piyambak ing ayat 8:

Aku iki Alfa lan Omega, kang wiwitan lan kang wekasan, pangandikané Pangéran, kang ana, lan kang wus ana, lan kang bakal rawuh, Kang Mahakuwasa. Wahyu 1:8.

Ing ayat wolu, Yokanan lagi nulis apa kang dirungokaké nalika Kristus ngandika bab Diri-Né piyambak. Ing ayat sanga nganti sewelas, Yokanan kang ngandika bab dhiriné piyambak. Iku nggambarake ana loro seksi ing sewelas ayat kapisan kang negesaké Kristus minangka Alfa lan Omega. Ayat sanga nganti sewelas iku mujudaké sawijining kesatuan pamikiran dhewe. Sanadyan gegandhèngan karo kabèh pasal mau, ing ayat-ayat iki Yokanan lagi ngandika bab dhiriné piyambak, déné ing ayat papat nganti wolu, Yokanan ngandika kanggo pihak kaallahan marang pasamuwan-pasamuwan-Né. Ayat papat miwiti sawijining kesatuan pamikiran, kang rampung ana ing ayat wolu. Iki katandhani déning ciri pambukané Kristus, yaiku Panjenengané kang wis ana, kang saiki ana, lan kang bakal rawuh manèh, kang diidentifikasi ana ing ayat papat lan banjur manèh ana ing ayat wolu.

Yokanan marang pitu pasamuwan kang ana ing Asia: Sih-rahmat lan katentreman mugi kaparingaken dhateng kowe, saka Panjenengane kang ana, lan kang wus ana, lan kang badhe rawuh; lan saka pitu Roh kang ana ing ngarsaning dhamparipun; Uga saka Gusti Yesus Kristus, kang dadi seksi kang setya, lan pambajeng miyos saka ing antarane wong mati, sarta panguwaosipun para ratu ing bumi. Kang asih marang kita, lan wus ngresiki kita saka dosa-dosa kita lumantar rahipun piyambak, Lan wus ndadosaken kita para ratu lan para imam tumrap Gusti Allah lan Rama-Nipun; mring Panjenenganipun kamulyan lan panguwaos langgeng-lawase. Amin. Lah, Panjenenganipun rawuh kaliyan méga; lan saben mripat bakal sumerep marang Panjenenganipun, uga wong-wong kang nusuk Panjenenganipun: lan sakehing taler ing bumi bakal padha nangisi Panjenenganipun. Inggih mekaten, Amin.

Ingsun iki Alfa lan Omega, wiwitan lan wekasan, mangkono pangandikané Pangéran, kang ana, lan kang wis ana, lan kang bakal rawuh, Kang Mahakwasa. Wahyu 1:4–8.

Telung ayat kapisan saka pasal kapisan nyawisake wahyu bab Gusti Yesus Kristus, kang kabikak sadurunge mangsa kasempatan sih-rahmat katutup, awit ayat katelu ngandika, “wektune wis cedhak.” “Wektune wis cedhak” iku pratelan kang padha persisé karo ayat kaping sepuluh saka pasal rong puluh loro, kang ngandika, “aja segelana tembung-tembung pamedhar wangsit ing kitab iki, awit wektune wis cedhak.” Pamedhar wangsit kang kabikak iku yaiku Wahyu bab Gusti Yesus Kristus.

Ayat papat miwiti pambukakan segel, lan ayat papat diwiwiti kanthi paseksèné Yohanes, “Aku iki Yohanes,” banjur ing ayat wolu Kristus piyambak kang ngandharaké sapa Panjenengané. Paseksèn manungsa ana ing wiwitan saka limang ayat iku, lan paseksèn ilahi ana ing pungkasané. Ayat papat netepaké Sang Rama Swarga minangka Panjenengané kang “ana, lan kang wis ana, lan kang bakal rawuh.” Ayat wolu netepaké Kristus minangka Panjenengané kang “ana, lan kang wis ana, lan kang bakal rawuh.”

Kunci kanggo mbikak Wahyu Yesus Kristus yaiku prinsip alfa lan omega. Minangka Sing Kapisan lan Sing Pungkasan, Kristus uga ana ing jaman saiki, sanadyan Panjenengane wus ana ing jaman biyen lan bakal ana ing jaman kang bakal teka. Kasunyatan manawa Yesus lan Sang Rama loro-lorone iku Allah kang wus ana, kang ana, lan kang bakal rawuh maneh, iku minangka panyawijining sajian liya ngenani Kristus minangka Alfa lan Omega. Panjenengane iku Alfa lan Omega, Sing Kapisan lan Sing Pungkasan, Wiwitan lan Pungkasan, lan Panjenengane wus ana ing wiwitan lan bakal ana ing pungkasan. “Kunci-kunci” Kratoning Swarga, kang kaparingake marang pasamuwan ing Kaisarea Filipi, iku uga “kunci” kang dipasang ing pundhak Eliakim ing Yesaya 22:22. Alfa saka kitab Wahyu yaiku bab siji lan omega yaiku bab rolikur, mula kita nemokake kabeh aksara Ibrani ana ing bab-bab kitab Wahyu. Bab telulas nggambarake pambrontakan Amerika Serikat lan sawisé iku donya. Bab siji nedahake Kristus minangka Alfa lan Omega lan bab rolikur mratelakake kayekten kang padha, nanging gegandhengan karo pambikakan kang kasebat ing bab siji. Bab siji, telulas, lan rolikur makili telung aksara Ibrani kang bebarengan mbentuk tembung “kayekten.”

Ing bab kaping rolikur saking Injil Matius, Gusti Yesus mratélakaké wolung bilai marang para Farisi lan Saduki. Ing ayat pungkasan bab kaping rolikur loro, pasrawungané Kristus karo wong-wong Yahudi kang seneng padudon mau dipungkasi kanthi têka-têki Dawud, sawijining têka-têki kang mung bisa kapecahaké menawa panjenengan mangertos prinsip alfa lan omega.

Nalika para Farisi padha nglumpuk bebarengan, Gusti Yésus banjur takon marang wong-wong mau, pangandikané, “Apa panemunumu bab Sang Kristus? Panjenengané iku putrané sapa?”

Padha matur marang Panjenengane, “Putrané Dawud.”

Panjenengané ngandika marang wong-wong mau, “Yèn mangkono, kepriyé Dawud, sajroning Roh, nyebat Panjenengané Gusti, nalika ngandika, ‘Pangéran ngandika marang Gustiku: Lungguha ana ing tengen-Ku, nganti mungsuh-mungsuhmu Dakdadèkaké ancik-anciking sikilmu’? Yèn mangkono Dawud nyebat Panjenengané Gusti, kepriyé Panjenengané iku dadi putrané?”

Lan ora ana wong siji waé kang bisa mangsuli Panjenengané satembung, lan wiwit dina iku ora ana wong siji waé kang wani takon maneh marang Panjenengané. Matius 22:41–46.

Panutuping pasal rong puluh loro nandhani sawijining tenger ing sajarah prajanjian. Yeremia uga nyariosaken garis kayektèn punika:

Pangandika kang kaparingaké marang Yeremia saka Sang Yéhuwah, mangkéné: Ngadega ana ing gapuraning padalemané Sang Yéhuwah, lan wartakna ana ing kono pangandika iki, lan kandhaa, Rungokna pangandikané Sang Yéhuwah, hé sakèhé wong Yehuda, kang padha mlebu ing gapura-gapura iki kanggo nyembah marang Sang Yéhuwah. Mangkéné pangandikané Sang Yéhuwah, Gustining sarwa dumadi, Allahé Israèl: Benerna lakumu lan panggawému, temah Ingsun bakal ndadèkaké kowé padha manggon ana ing panggonan iki. Aja padha ngandel marang tembung goroh, kanthi muni: Padalemané Sang Yéhuwah, padalemané Sang Yéhuwah, padalemané Sang Yéhuwah, iki.

Amarga manawa kowe temenan mbenerake lakumu lan panggawemu; manawa kowe temenan nindakake kaadilan antarané wong lan sapidhané; manawa kowe ora nindhes wong manca, bocah yatim, lan randha, lan ora ngeculaké getih wong tanpa kaluputan ana ing panggonan iki, lan uga ora lumaku manut allah-allah liyané sing ndhatengaké cilakamu dhéwé: mula Aku bakal ndadèkaké kowe manggon ana ing panggonan iki, ing tanah kang wus Dakparingaké marang para leluhurmu, ing selawas-lawasé. Lah, kowe padha ngandel marang tembung-tembung goroh, kang ora ana paédahé. Apa kowe arep nyolong, matèni, lan laku jina, lan sumpah goroh, lan ngobong menyan kanggo Baal, lan lumaku manut allah-allah liyané kang ora kokngertèni; banjur padha teka lan ngadeg ana ing ngarsaku ing omah iki, kang sinebut nganggo Asmaku, sarta kandha, Kita wis kaluwaraké supaya nindakake sakehé panggawé nistha iki?

Apa omah iki, kang sinebut nganggo asma-Ku, wis dadi guwa para begal ana ing paningalira? Lah, Ingsun piyambak wus nyumurupi iku, mangkono pangandikané Pangéran. Nanging saiki lungaa menyang papan-Ku kang ana ing Silo, ing kono Ingsun ndhatengaké asma-Ku wiwitané, lan delengen apa kang wus Ingsun tindakaké marang papan iku marga saka durakané umatingSun Israel.

Lan saiki, awit sira wus nindakaké sakehing pakaryan iki, mangkono pangandikané Pangeran, lan Ingsun wus ngandika marang sira, miyos ésuk-ésuk lan ngandika, nanging sira ora ngrungokaké; lan Ingsun wus nyeluk sira, nanging sira ora mangsuli; mulané Ingsun bakal nindakaké marang omah iki, kang sinebut nganggo asmaku, kang dadi kaprecayanmu, lan marang papan kang wus Ingsun paringaké marang sira lan marang para leluhurira, kaya kang wus Ingsun tindakaké marang Silo. Lan Ingsun bakal mbuwang sira saka ing ngarsaningsun, kaya Ingsun wus mbuwang sakehing sadulurira, yaiku kabèh turuné Efraim. Mulané aja sira ndedonga kanggo bangsa iki, lan aja ngluhuraké tangis utawa pandonga kanggo wong-wong mau, lan aja nyuwunaké panyuwunan marang Ingsun; awit Ingsun ora bakal miyarsakaké sira. Yeremia 7:1-16.

Yeremia dipun dhawuhi supaya boten ndedonga tumrap Israèl kuna, awit wong-wong mau sampun tekan ing sawijining tataran tanpa dalan wangsul, kados mekaten ugi tumrap tiyang Yahudi ingkang remen mbantah ing pungkasaning bab kalih likur. Nalika Musa, (satunggal tiyang prejanjian) kapracaya kaliyan putusanipun Allah badhé numpes umat prejanjian pilihan, Musa nglantaraken panyuwunan lumantar pandonga. Ing bab pitu, Yeremia dipun dhawuhi boten ndedonga tumrap umat prejanjian ingkang sami punika. Sajarah kenabian Silo dipun pratandhani minangka bukti ingkang runtut, larik demi larik, bilih Allah nampik umat prejanjian pilihan menawi dosanipun sampun ngancik tataran ingkang boten saged kapulihaken malih, kados kapratelakaken wonten ing satunggal ayat.

Éfraim wis nyawiji karo brahala-brahala: tinggalen dheweke. Hosea 4:17.

Ing sajarah prajanjian, titik nalika Gusti Allah mungkasi sesambetan prajanjiané iku minangka tenger tartamtu. Panampikan marang laporané Yosua lan Kaleb, kang nandhani pacoban kaping sepuluh, iku tuladha liyané. Sawatara pasal sawisé kuwi, Yeremia uga dipréntah supaya aja ndedonga kanggo bangsa iki.

Mulané aja ndedongaa kanggo bangsa iki, lan aja nglairaké pameget utawa pandonga kanggo wong-wong mau; awit Aku ora bakal miyarsakaké wong-wong mau ing wektu nalika padha sesambat marang Aku marga saka kasangsarané. Yeremia 11:14.

Ing pasal pitu, dipuntuduhaké metu wong-wong Laodikia nalika angger-angger Minggu, kaya sing dilambangaké déning pralambang Siloah, lan Panjenengané lagi negesaké apa sing “bakal ditindakaké,” ing mangsa cedhak.

Mulane Aku bakal nindakaké marang omah iki, sing sinebut nganggo asmaningSun, kang kokendelaké, lan marang panggonan kang wus Dakparingaké marang kowé lan para leluhurmu, kaya kang wus Daklakoni marang Silo. Lan Aku bakal mbuwang kowé saka ngarsaningSun, kaya Aku wus mbuwang sakehing sedulurmu, ya iku saindenging

turuné Efraim. Mulane aja kowé ndedonga kanggo bangsa iki, lan aja ngluhuraké panguwuh utawa pandonga kanggo wong-wong mau, lan aja nyuwun pangantaran marang Aku; awit Aku ora bakal miyarsakaké kowé. Yeremia 7:14–16.

Ing bab kaping sewelas, parentah supaya aja ndedonga iku ngandharaké bab rasa wedi sing bakal nyandhak wong-wong Laodikia nalika padha nemokaké awake dhéwé ana ing mangsa kasangsaran sing ngetutaké angger-angger dina Minggu. Rasa wedi sing dialami déning wong-wong mau katata ana ing sajarah pambérgané marang prejanjian.

Rungokna tembung-tembunging prajanjian iki, lan kandhakna marang wong-wong Yehuda lan marang para padunungé Yerusalem; lan kandhaa marang wong-wong mau,

Mangkene pangandikané Pangéran Yehuwah, Gusti Allahé Israèl;

Pinatukna wong kang ora manut marang tembung-tembunging prajanjian iki, kang Sun dhawuhake marang para leluhurmu ing dina nalika Sun ngirid metu saka tanah Mesir, saka pawon wesi, kanthi ngandika: Manutana swaraningSun, lan lakonana iku, manut samubarang kabeh kang Sun prentahake marang kowe; mangkono kowe bakal dadi umat-Ku, lan Ingsun bakal dadi Allahmu; supaya Ingsun netepake supaos kang Sun sumpahake marang para leluhurmu, yaiku maringi marang wong-wong mau tanah kang kebak mili susu lan madu, kaya ing dina iki.

Lajeng aku mangsuli lan matur, “Mekaten, dhuh Pangéran.” Banjur Pangéran ngandika marang aku,

Mratélakna sakèhé pangandika iki ana ing kutha-kuthané Yehuda lan ana ing dalan-dalané Yérusalèm, mangkéné: Rungokna tembung-tembunging prejanjian iki, lan tindakna iku. Awit Ingsun temenan wis neksèni marang para leluhurmu wiwit ing dina nalika Ingsun ngentasaké wong-wong mau saka tanah Mesir nganti tekan dina iki, tansah énggal tangi lan neksèni, mangkéné: Padha manut marang swaraningSun. Nanging wong-wong mau padha ora manut lan ora nyèlèhaké kupingé, malah saben wong lumaku manut pangangen-angening atiné kang ala; mulané Ingsun bakal ndhatengaké marang wong-wong mau sakèhé tembunging prejanjian iki, kang wis Sunprentahaké supaya padha ditindakaké; nanging wong-wong mau padha ora nindakaké.

Pangéran ngandika marang aku, “Ana pambrontakan kang katemu ana ing antarané para wong Yéhuda lan para pedunung Yérusalèm. Wong-wong iku wis mbalèk marang pialané para leluhuré, kang ora gelem ngrungokaké pangandikan-Ku; lan padha mèlu allah-allah liyané kanggo ngabekti marang iku: brayat Israèl lan brayat Yéhuda wus nglanggar prejanjian-Ku kang Dakgawé karo para leluhuré.”

Mulané mangkéné pangandikané Pangéran: Lah, Ingsun bakal ndhatengaké bilai marang wong-wong mau, kang ora bakal bisa diluwari déning wong-wong mau; lan sanadyan wong-wong mau sesambat marang Ingsun, Ingsun ora bakal miyarsakaké wong-wong mau. Banjur kutha-kutha Yéhuda lan para pedunung Yérusalèm bakal padha lunga lan sesambat marang para déwa kang marang iku wong-wong mau ngobong menyan;

nanging para déwa iku babar pisan ora bakal bisa nylametaké wong-wong mau ing mangsa kasangsarané. Awit manut cacahé kutha-kuthamu iya mangkono cacahé para déwamu, hé Yéhuda; lan manut cacahé dalan-dalané Yérusalèm kowé wus ngedegaké mesbèh-mesbèh kanggo barang kang nistha iku, yaiku mesbèh-mesbèh kanggo ngobong menyan marang Baal.

Mulané aja ndedongaa kanggo bangsa iki, lan aja ngluhuraké panguwuh utawa pandonga kanggo wong-wong mau; awit Aku ora bakal miyarsakaké wong-wong mau ing wektu nalika padha sesambat marang Aku merga kasangsarané. Yeremia 11:1–14.

Wunguné para calon, supaya kalebu ing antarané satus patang puluh papat ewu, katandhani ana ing Wahyu 11:11; lan panglumpuké pungkasan wong-wong mau katandhani ana ing Yesaya 11:11; lan garis njaba sang naga, kéwan galak, lan nabi palsu katandhani ana ing Daniel 11:11; paukuman angger-angger Minggu tumrap alang-alang katandhani ana ing Yehezkiel 11:11, lan paukuman sarta rasa wedi sing tumiba marang para prawan bodho katandhani ana ing Yeremia 11:11.

Prentah supaya aja ndedonga kanggo bangsa iki iku minangka waymark ing ayat-ayat pungkasan saka Matius bab rong puluh loro, lan bab rong puluh telu ngenali wolung bilai tumrap Adventisme. Bab rong puluh telu iku salah siji: 22 Oktober 1844, utawa ukum Minggu. Kalorone waymark iku minangka panggenapan saka palakrama, lan palakrama iku ana ing antarané panganten wadon lan bojo lanang, kang padha dadi siji daging. Kasampurnaning palakrama iku nglambangaké panebusan, utawa “at-one-ment.” Manungsa katitahaké miturut gambaré Gusti Allah, lan Panjenengané nitahaké lanang lan wadon. Turunane padha diwakili déning rong puluh telu kromosom saka lanang lan rong puluh telu saka wadon. Bareng, patang puluh enem kromosom mau mbangun padaleman. Saben wong iku padaleman, awit apa kowé padha ora sumurup manawa kowé iku padalemané Gusti?

Kasampurnaning bebrayan, nalika loro dadi siji, iku minangka panggabunganing rong padaleman suci sing cacahé selikur telu, kanggo mbentuk siji padaleman suci sing cacahé patang puluh enem. Kristus iku Panjenengané kang yasa padaleman suci iku, lan Panjenengané yasa pasamuwané minangka padaleman suci wadon kang bakal manunggal karo padaleman suci lanang kagungané. Sesambungan iku kelakon nalika padaleman suci manungsa dipun-gandhengaken karo Kang Ilahi ana ing Papan Mahasuci padaleman suci kagungané Allah. “Selikur telu” iku pralambang panyegelan wong satus patang puluh papat ewu, lan pakaryan iku wiwit ing pungkasaning wangsit rong ewu telung atus taun. Matius selikur telu iku pangandika paukuman marang para Adventis Dina Kapitu Laodikia, kang dadi palsuning wong satus patang puluh papat ewu.

Satus patang puluh papat ewu iku yaiku kang kaping wolu saka pitu, lan wong-wong mau iku para kang kawungokake urip maneh ing dina kaping wolu, lan wong-wong mau iku wolung nyawa ing prauhé Nuh; wong-wong mau iku wolung turunane Set, lan segel ing bathuke wong-wong mau wis dipratandhakaké déning tetak, kang katindakaké ing dina kaping wolu. Wong-wong mau iku para imam kang diurapi kanggo palayanan ing dina kaping wolu, lan pawartos ngenani wolung bilai tumrap Adventisme ing pasal rong puluh

telu iku sawijining ukuman tumrap kang palsu kaping wolu.

Pawartosing bilai tumrap para prawan bodho didhisiki déning panyegelan umaté Allah ing ayat pungkasan bab kaping rong puluh loro. Bab kaping rong puluh loro iku salaras karo bab kaping rong puluh loro ing Purwaning Dumadi, awit kitab kang kapisan ing Prajanjian Lawas minangka pralambang tumrap kitab kang kapisan ing Prajanjian Anyar. Ing tengahing garis kenabian saka Matius sewelas nganti bab kaping rong puluh loro kang makili rolas bab, lan bab kaping nem saka rolas bab mau yaiku bab kaping nembelas, ing kono asmané Simon Barjona diowahi dadi Petrus.

Lan Aku uga ngandika marang kowe, manawa kowe iku Pétrus, lan ing ndhuwur watu karang iki Aku bakal ngadegaké pasamuwan-Ku; lan gapura neraka ora bakal bisa ngalahaké iku. Matius 16:18.

Ana 459 ayat ing Matius pasal sewelas nganti rong puluh loro. Ayat tengahé yaiku ayat pitulas saka pasal nembelas, nanging ayat iku ora bisa dipisahaké saka ayat wolulas lan sangalas, amarga ayat-ayat mau minangka satunggaling pratelan.

Lan Gusti Yesus mangsuli lan ngandika marang dheweke, Begja kowe, Simon Barjona; awit dudu daging lan getih kang wis nyatakaké iku marang kowé, nanging Rama-Ku kang ana ing swarga. Lan Aku uga ngandika marang kowé, yèn kowé iku Pétrus, lan ing sadhuwuré watu karang iki Aku bakal ngedegaké pasamuwan-Ku; lan gapuraning neraka ora bakal bisa ngalahaké iku. Lan Aku bakal maringi marang kowé kunci-kuncining Kratoning Swarga; lan apa waé kang kokiket ana ing bumi bakal kaiket ana ing swarga; lan apa waé kang koklènggakaké ana ing bumi bakal kalènggakaké ana ing swarga. Matius 16:17–19.

Pusat banget saka pasal sewelas nganti rong puluh loro iku pratandha prajanjian dhasar tumrap agama Kristen. Ing pratandha iku, jeneng Simon diganti dadi Peter, kang; nalika panjenengan ngetrapake posisi angka sing dicekel saben aksara ing basa Inggris; kayata “a” iku siji, lan “z” iku rong puluh enem—panjenengan bakal nemokake manawa “p” iku 16, “e” iku 5, lan “t” iku 20, lan “e” maneh iku 5 lan “r” iku 18. Nalika panjenengan ngalikake 16 X 5 X 20 X 5 X 18, asilé 144.000, lan rujukan marang owahing jeneng Peter, sawijining pralambang sesambetan prajanjian, katemu ing pasal 16 ayat 18, lan aksara kapisan saka Peter iku angka 16 lan aksara pungkasané iku angka 18. Kabèh iki ana ing tengahing rolas pasal sing diwiwiti kanthi pralambang sewelas lan dipungkasi kanthi pralambang rong puluh loro.

Ukara mau uga kapanggih ing Purwaning Dumadi bab sewelas nganti rong puluh loro, lan ing garis iku ana 305 ayat, kang netepake bab pitulas lan ayat sewelas minangka pusat saka garis iku. Garis saka rolas bab ing kitab kapisaning Prajanjian Lawas iku ngenali prejanjian karo Abraham, lan nglambangake garis alfa kang ketemu karo garis omega, ing bab-bab kang padha saka kitab kapisaning Prajanjian Anyar. Pusat saka garis omega ing Matius iku minangka pucak luhur saka sesambetan prejanjian saka wong satus patang puluh papat ewu, kang dadi pratandha prejanjian kang diangkat munggah nalika hukum Minggu. Ayat pusat

saka garis Purwaning Dumadi iku ngenali ora mung ayat pusat mau, nanging uga langkah kapindho utawa langkah tengah saka prejanjian telu-lapis karo Abraham, lan padha wigatine pratandha saka prejanjian iku.

Lan kowé kudu nyunat daging kulupmu; lan iku bakal dadi tandha prajanjian antaraning Aku lan kowé. Purwaning Dumadi 17:11.

Kita badhé nerusaké prakara-prakara punika ing artikel salajengipun.

“Banjur, nalika dheweke nyaponi lemah lan rereged, permata palsu lan dhuwit recehan tiron, kabeh padha mumbul munggah lan metu liwat jendhela kaya mega, lan angin nggawa lunga kabeh mau. Ing keribetan kuwi aku nutup mripat sedhela; nalika dakbuka maneh, rereged kuwi wis sirna kabeh. Permata-permata aji, inten-inten, lan dhuwit recehan emas lan salaka, pating slebar kanthi lubèr ing saindenging kamar.

Panjenengané banjur nyelehake ing ndhuwur méja sawijining pethi, sing luwih gedhé lan luwih éndah tinimbang sing kapungkur, banjur nglumpukaké permata-permata, inten-inten, lan dhuwit recehan kuwi kanthi segem-segem, sarta dibuwangaké menyang ing pethi mau, nganti ora ana siji waé sing kari, senadyan ana sapérangan inten sing ora luwih gedhé tinimbang pucuking jarum.

Panjenengané banjur nimbali aku supaya “teka lan delengen.”

“Aku nyawang menyang peti iku, nanging mripatku kasilau déning pemandangan mau. Padha sumunar kaping sapuluh ngungkuli kamulyané sing biyèn. Aku ngira manawa barang-barang mau wus digosok ing wedhi déning sikilé wong-wong duraka kang wus nyebarake lan ngidak-idak barang-barang mau ing lebuning bumi. Kabèh iku katata kanthi endah ana ing sajroning peti, saben siji ana ing panggonané dhéwé, tanpa katon tandha-tandha rekasane wong kang nglebokake mau. Aku sesambat kanthi kabungahan banget, lan sesambat iku nggugah aku.” *Early Writings*, 83.

“Sampeyan ndadèkaké rawuhipun Gusti kakehan adoh. Aku mirsa bilih udan pungkasan badhé tumeka [dadakan kados] panguwuh ing wayah tengah wengi, lan kanthi kakuwatan ping sapuluh.” *Spalding and Magan*, 5.

Lan ing samubarang prakara kawicaksanan lan pangerten kang ditakonake déning Sang Prabu marang wong-wong mau, panjenengané nemoni yèn wong-wong mau sepuluh ping luwih becik tinimbang sakèhé para ahli sihir lan juru lintang kang ana ing kabèh karajané. *Daniel* 1:20.